

Міністерство освіти і науки України
Красноармійський індустріальний інститут
Державного вищого навчального закладу
“Донецький національний технічний університет”

**Контрольні завдання
з англійської мови і методичні вказівки
щодо їх виконання для студентів –
заочників
економічних спеціальностей**

Красноармійськ 2008

Скалозуб О.М. Контрольні завдання з англійської мови і методичні вказівки щодо їх виконання для студентів-заочників економічних спеціальностей. - Красноармійськ: КП ДонНТУ, 2008.- 42 с.

Методична розробка містить загальні положення, навчально-тематичний план, програмний матеріал з вивчення дисципліни, перелік особливостей граматичної будови мови, рекомендації щодо виконання контрольних завдань, контрольні завдання, а також список рекомендованої літератури.

Рецензент: кандидат економічних наук, доцент
Школяренко О.О.

Розглянуто на засіданні кафедри
СГП КП ДонНТУ (протокол № 4
від 20.11.2007р.)

Затверджено на засіданні ради ІМС
(протокол № 2 від 22.01. 2008 р.)

Відповідальний за випуск: зав. каф. СГП КП ДонНТУ
Дяченко Н.І.

Зміст

1. Загальні положення	4
2. Навчально – тематичний план вивчення дисципліни.	5
3. Програмний матеріал вивчення дисципліни	7
4. Робота над лексикою	10
5. Особливості граматичної будови мови	15
6. Рекомендації щодо роботи над текстом	18
7. Контрольні завдання для I семестру	19
8. Контрольні завдання для II семестру	30
9. Перелік рекомендованої літератури	42

Загальні положення

Вивчення дисципліни “Англійська мова” проводиться у відповідності до типової програми, методичних вказівок і контрольних завдань для студентів- заочників вищих закладів освіти немовних спеціальностей.

При оволодінні дисципліною студент повинен уважно ознайомитися з цією методичною розробкою, звернувши увагу на розміщені в ній навчально-тематичний план, програмний матеріал і методику навчання.

Потім студенту необхідно підібрати з переліку рекомендованої літератури підручник англійської мови. Можна використовувати інші підручники англійської мови, а також додаткову літературу для більш повного вивчення дисципліни.

Протягом навчання студент виконує 2 контрольні роботи і складає залік

(1 семестр) і іспит (II семестр).

Для того, щоб досягти успіху у вивченні англійської мови, необхідно розпочати роботу над мовою з перших днів навчання і займатися систематично.

Самостійна робота студентів з оволодіння іноземною мовою охоплює вивчення слів англійської мови, розуміння дії правил словотворення, граматичних правил, читання тексту англійською мовою вголос відповідно правил читання, розуміння текстів, слухання аудіо-текстів для того, щоб навчитися правильно вимовляти і сприймати на слух зміст повідомлення, розвиток навичок в побудові запитань та відповідей до текстів, переклад українською мовою (усний і письмовий).

Щоб досягти високого рівня оволодіння мовою, слід систематично тренувати пам'ять шляхом вивчення англійських слів, текстів.

Визначіть для себе постійний режим роботи над дисципліною:

- спочатку обміркуйте, що і коли Ви хочете засвоїти протягом цього тижня,
- пам'ятайте, що краще щодня присвятити навчанню по 40 хвилин, ніж засвоювати навчальний матеріал великими частинами,
- частку часу приділяйте повторенню матеріалу,
- регулярно здавайте виконані роботи та підтримуйте постійний контакт з викладачем,
- привчайте себе до систематичної роботи. Впишіть план роботи до календаря,
- слідкуйте за програмами навчання англійської мови по телебаченню, радіо, використовуйте Інтернет-ресурси тощо.

Навчально – тематичний план
вивчення дисципліни
“Англійська мова”

№	Найменування тем
1.	Іменник, прикметник. Числівник. Займенник. Форми дійсного, минулого і майбутнього часу групи Indefinite. Просте поширене речення. Основні випадки словотворення.
2.	Видо-часові форми дієслова. Модальні дієслова. Прості безособові форми дієслова. Означальні та додаткові підрядні речення. Інтернаціональні слова.

3.	Граматичні функції та значення слів that ,one, it. Пасивний стан видо-часових форм Indefinite ,Continuous,Perfect. Функції дієслів to be ,to have, to do. Прості безособові форми дієслів. Безсполучникове підпорядкування в означальних і додаткових підрядних реченнях.
4.	Складні форми інфінітиву. Звороти, що рівнозначні підрядним реченням, Дієприкметники (Participle I, II). Незалежний самостійний дієприкметниковий зворот. Умовні речення.
5.	Граматичні функції дієслів should, would. Звороти з інфінітивом і дієприкметником, що рівнозначні підрядним реченням. Різні значення слів as ,because ,because of, due to ,for ,since, both... and ,either... or, neither... nor.
6.	Засвоєння навичок ділового спілкування і вивчення текстів з управління персоналом, бізнесу, економіки підприємств, обліку і аудиту, менеджменту і маркетингу.

Мета і завдання навчання англійської мови.

Основною метою навчання студентів англійської мови є досягнення ними практичного володіння цією мовою, що передбачає формування вміння самостійно читати літературу за фахом з метою отримання інформації з іншомовних джерел.

В умовах заочного навчання такі види мовної діяльності, як усна мова (мовлення й аудіювання) та письмо використовуються протягом усього курсу як засіб навчання.

Переклад (усний і письмовий) застосовується: а) як засіб навчання, б) для контролю розуміння прочитаного, в) як можливий засіб передачі отриманої при читанні інформації.

Оскільки студенти заочного відділення іноді мають значну перерву в заняттях і рівень їхньої підготовки з англійської мови дуже різний, програма містить граматичний і лексичний матеріал, необхідний для оволодіння вміннями та навичками читання літератури з обраної спеціальності.

Програмний матеріал вивчення дисципліни “Англійська мова”

Мовний матеріал

Фонетичний мінімум.

Звукова будова англійської мови, особливості вимови англійських голосних та приголосних; відсутність пом'якшених приголосних і зберігання дзвінких приголосних у кінці слова; читання голосних у відкритому та закритому складах; розбіжність між вимовою та написанням; наголос; особливості інтонації англійського речення.

Лексичний мінімум.

За повний курс навчання студент повинен набути словниковий запас у 1000 лексичних одиниць(слів і словосполучень).

Такий обсяг лексичних одиниць є основою для розширення потенційного словникового запасу студентів, і тому програмою передбачено засвоєння найважливіших словотворчих засобів англійської мови: основних суфіксів іменників, прикметників, прислівників, дієслів, способів словотворення, явищ конверсії (перехід однієї частини мови без зміни форми слова).

Потенційний словниковий запас може бути розширено за рахунок інтернаціональної лексики, що співпадає або є близькою за значенням з такими ж словами української мови, але відрізняється від них за звучанням і наголосом, наприклад: **academy n, faculty n, management n, executive n, office n, model n, Ukrainian n**, а також за рахунок конверсії.

До словникового запасу включаються також фразеологічні сполучення типу **to take part** (брати участь), **to take place** (відбуватися), найважливіші синоніми, антоніми й омоніми англійської мови та умовні скорочення слів, що прийняті в англійських текстах за обраною спеціальністю.

Граматичний мінімум.

У процесі навчання студент повинен засвоїти основні граматичні форми та структури англійської мови.

Морфологія

Іменник. Артиклі (означений та неозначений) як ознаки іменника; прийменники – виразники його відмінкових форм. Закінчення **-s** – показник множини іменника. Закінчення **'s, s'** як засіб виявлення присвійного відмінка.

Утворення множини іменників шляхом зміни кореневого голосного від таких іменників: **a man-men, a woman – women, a child – children, a tooth – teeth, a foot – feet.**

Множина деяких іменників, які запозичені з грецької та латинської мов, наприклад: **datum – data, phenomenon – phenomena .**

Іменник у функції означення та його переклад українською мовою.

Прикметник і прислівник. Ступені порівняння. Переклад речень, що містять конструкції типу **the more...the less...**

Числівник. Кількісні. Порядкові. Читання дат.

Займенник. Особові займенники в формах називного та об'єктного відмінків, присвійні займенники, зворотні та підсилювальні займенники, займенники питальні, вказівні та відносні. Неозначений займенник **one (ones)** та його функції. Неозначені займенники **some,any**, заперечний займенник **no** та їхні похідні.

Дієслово. Дійсний спосіб дієслова та утворення видо – часових груп **Indefinite ,Continuous,Perfect**.

Активна і пасивна форми (Active and Passive Voice) . Особливості перекладу пасивних конструкцій українською мовою. Модальні дієслова та їхні еквіваленти. Функції дієслів **to be,to have,to do**. Основні відомості про умовний спосіб.

Утворення наказового способу і його негативної форми.

Вираз наказу та прохання за допомогою дієслова **to let**.

Безособові форми дієслова: інфінітив, його форми (**Indefinite Active Indefinite Passive Perfect Active**).

Дієприкметник – **Participle I та Participle II** у функціях означення та обставини. Складні форми дієприкметника – **Participle I (Passive Perfect Active)**. Незалежний дієприкметниковий зворот. Герундій – **Gerund** (прості форми) та герундіальні звороти.

Стройові слова. Займенники, прислівники, прийменники, артиклі, сполучники. Багатофункціональність стройових слів : **it that (those),one because,because of,as ,since ,till ,until ,due to, provided ,both ,either ,neither**.

Синтаксис

Просте поширене речення. Члени речення. Прямий порядок слів розповідного речення у стверджувальній і заперечній формах. Зворотний порядок у питальному реченні . Зворот **there is (are)** , його переклад. Безособові речення.

Складносурядне та складнопірядне речення. Головне та пірядне речення. Сполучникове та безсполучникове підпорядкування означальних і додаткових пірядних речень. Звороти, що рівноцінні пірядним реченням.

Робота над лексикою

Щоб розуміти літературу, яку Ви читаєте, необхідно оволодіти певним запасом слів та виразів. Для цього рекомендується регулярно читати англійською мовою навчальні тексти, газети та оригінальну літературу за фахом.

Роботу над закріпленням та збагаченням лексичного запасу радимо проводити таким чином:

а) працюючи зі словником, вивчіть англійський алфавіт, а також ознайомтеся за передмовою з побудовою словника та системою умовних позначень, що прийняті у даному словнику,

б) слова вписуйте у зошит або на картки у вихідній формі з відповідною граматичною характеристикою, тобто іменники – в однині, дієслова – у інфінітиві.

При перекладі з англійської мови на українську необхідно пам'ятати, що викликає складності наступне:

1. Багатозначність слів. Наприклад, слово **convention** має значення :1) збори, з'їзд, 2) договір, угода, конвенція, 3) звичай, 4) умовність. Підібрати потрібне значення слова можливо тільки виходячи з контексту.

The Convention was successful. Збори пройшли успішно.

That is not in accord with convention. Таке тут не прийнято.

2. Омоніми (різні за значенням, але однакові за звучанням слова). Їх слід відрізнити від багатозначних слів.

Some – який- небудь і **sum** – сума

Break – ламати і **brake** – гальмо

3. Конверсія. Утворення нових слів з існуючих без зміни написання називається конверсією. Найрозповсюдженішим є утворення дієслів від відповідних іменників. Наприклад:

Control контроль **to control** контролювати

Cause причина **to cause** спричиняти

4. Інтернаціоналізми. В англійській мові значне місце займають слова, що запозичені з інших мов, в основному латинської та грецької. Ці слова одержали широке розповсюдження і стали інтернаціональними.

За коренем таких слів легко здогадатися про їхній переклад українською мовою, наприклад: **minister** – міністр, **personnel** – персонал тощо.

Однак треба пам'ятати, що більшість інтернаціоналізмів розходяться у своєму значенні в українській і англійській мовах, тому їх часто називають “хибними друзями” перекладача. Наприклад, **accurate** – точний, а не акуратний, **a magazine** – журнал, а не магазин тощо.

5. Словотворення. Ефективним засобом розширення запасу слів в англійській мові є словотворення. Вміння розчленовувати похідне слово на корінь, суфікс і префікс допомагає визначати значення невідомого слова. Крім того, можна без зусиль зрозуміти значення гнізда слів, утворених від одного кореневого слова.

Найвживаніші префікси

Префікси	Приклади	Переклад
anti-	anti-war	антивоєнний
co-	co-operate	співпрацювати
counter-	counter-work	протидія

de-	demilitarize	демілітаризувати
extra-	extraordinary	надзвичайний
in-	inlay	вставляти
multi-	multistage	багатоступеневий
over-	overcome	подолати
poly-	polytechnical	політехнічний
post-	postgraduate	аспірант
pre-	predetermine	визначити
re-	reorganize	реорганізувати
trans-	transformation	перетворення
super-	superprofits	надприбутки
ultra-	ultra-violet	ультрафіолетовий
under-	underground	підземний

Основні суфікси іменників

Суфікси	Приклади	Переклад
-ance	importance	важливість
-ence	silence	мовчання
-sion	revision	перегляд
-dom	freedom	воля
-ion (-tion, -ation)	revolution,	революція
-ment	achievement	досягнення
-ness	effectiveness	ефективність
-ship	friendship	дружба
-age	storage	складування
-er	founder	засновник
-ty	difficulty	трудність

Основні суфікси прикметників та прислівників

Суфікси	Приклади	Переклад
-able	comfortable	зручний
-ible	responsible	відповідальний

-ant	existent	існуючий
-full	fruitful	плідний
-less	homeless	бездомний
-ous	serious	серйозний
-y	witty	дотепний
-ly	happily	щасливо

6. В англійській мові є ряд дієслів, що вживаються з післяскладами й утворюють нові поняття. Завдяки післяскладам порівняно невелика група слів відрізняється великою багатозначністю. До цієї групи відносяться дієслова **to get ,to make, to go, to set** та ряд інших.

У словнику дієслова з післяскладом пишуться після основного значення дієслова в алфавітному порядку після складі., наприклад:

To go йти
To go ahead рухатись вперед
To go back повертатися

7. В англійській мові дуже часто іменники вживаються в функції означення без зміни своєї форми. Структура “іменник + іменник + іменник” викликає труднощі при перекладі, оскільки іменники стоять підряд. Головним словом у такій групі є останнє, а всі попередні іменники є означеннями до нього.

Деякі іменники-означення можуть перекладатися прикметниками.

Наприклад :

Cane очерет
Sugar цукор
Cane sugar тростинний
Sugar cane цукрова тростина
Machine-building industry машинобудівна промисловість

8. Проте подібний спосіб перекладу не завжди є можливим : часто такі визначення доводиться

перекладати іменниками у непрямих відмінках (з прийменниками або без них). Порядок перекладу обумовлено змістовими зв'язками між означенням та словом, що означається. Переклад слід починати справа наліво з останнього іменника, а іменники, що стоять перед ним у ролі означення, треба перекладати на українську мову іменниками у непрямих відмінках (частіше родовому або з прийменниками в інших відмінках), наприклад:

Export grain зерно на експорт (експортне зерно)

Grain export експорт зерна

Currency exchange rate курс обміну валюти

9. У текстах наукового характеру англійські словосполучення часто перекладаються одним словом:

Raw materials сировина

Accounting department бухгалтерія

Construction works будівництво

Сполучення 3-х, 4-х слів може бути передано двома-трьома словами:

An iron and steel mill металургійний завод

10 Іноді при перекладі з англійської мови доводиться застосовувати описовий переклад і перекладати значення англійського слова за допомогою кількох українських слів. Наприклад:

Іменники

Characteristics характерні особливості

Efficiency коефіцієнт корисної дії

Necessities речі першої необхідності

Output випуск продукції

Temporary тимчасовий робітник

Дієслова та прислівники

To average складати, дорівнювати в

середньому

Mainly (chiefly) головним чином

11. Наукова література характеризується наявністю великої кількості термінів. Термін – слово або словосполучення, яке має одне чітко визначене значення для певної галузі науки. Значення невідомого терміна слід шукати у термінологічному словнику.

Особливості граматичної будови англійської мови

Через особливості історичного розвитку англійської мови в її граматичній системі збереглася мінімальна кількість закінчень.

Граматичні закінчення в англійській мові

закінчення		словосполучення
-s	Іменника 1)у множині 2)у присвійному відмінку, дієслова у 3-й особі в стверджувальній формі теперішнього часу (Present Indefinite Tense)	-
- er	Прийменника у порівняльному ступені	Іменника, що означає діючу особу, апарат, прилад
-est	Прийменника у найвищому ступені	-

-ed	Дієслова: 1)в особовій формі простого минулого часу(Past Indefinite Tense) 2)в безособовій формі (Participle II)	-
ing	Дієслова в безособових формах: 1) Participle I – дієприкметник теперішнього часу 2) Gerund – герундій 3) Verbal Noun – віддієслівний іменник	-

Приклади до таблиці

-s, 's

1. These machines are highly efficient.

Ці машини мають високий коефіцієнт корисної дії.

2. The machine's capacity is high.

Продуктивність цієї машини є високою.

3. He machines these parts.

Він піддає механічній обробці ці деталі

-er, -est

Lighter легше

The lightest найлегший

a teacher

a lighter

учитель

запальничка

-ed

He lighted the lamp.

Він запалив лампу

Lighted

запалений

-ing

Lighting

- освітлюючий (означення), освітлюючи (обставина), (Participle I)

Lighting

- освітлення (мається на увазі процес), (Gerund)

The lighting – освітлення, (Verbal noun)

Оскільки кількість суфіксів англійської мови, за якими можна встановити, до якої частини мови відноситься певне слово, є порівняно невеликою, для уточнення граматичних функцій слова, взятого окремо або в реченні, використовуються: 1) стройові слова, 2) твердий порядок слів.

Стройові слова – ознаки

іменника	Дієслова
<i>Артикль</i>	<i>Перед інфінітивна частка</i>
A name – ім'я	To name - називати
An aim- ціль	To aim - націлюватися
прийменник	Модальне або допоміжне дієслово
In turn – по черзі	You must turn to the left. Вам необхідно повернути ліворуч.
Without result – без результату	Their efforts will result in success. Їхні зусилля приведуть до успіху.
	They should watch the TV programme. Їм слід подивитися цю телепередачу

Займенник(присвійний, питальний, Неозначений, заперечний, відносний)	Займенник (особовий, питальний, відносний)
My work – моя робота	I work. Я працюю.
His studies – його заняття	He studies. Він займається.
Whose plans are better? Чиї плани є кращими?	Who plans the research? Хто планує це наукове дослідження ?
Прийменник	Модальне або допоміжне дієслово
No vacant seats are left. (Ніяких) вільних місць не лишилось.	The car which seats 5 persons. Машина, яка містить (розрахована на) 5 чоловік.

Робота над текстом

Оскільки основною цільовою настановою навчання іноземної мови є отримання інформації з іншомовного джерела, особливу увагу слід приділяти читанню текстів. Розуміння тексту досягається при здійсненні двох видів читання:

- 1) вивчаючого читання,
- 2) читання із загальним охопленням змісту.

Точне та повне розуміння тексту можна отримати шляхом вивчаючого читання, що передбачає вміння самостійно здійснювати лексико – граматичний аналіз тексту. Підсумком вивчаючого читання є адекватний переклад тексту рідної мовою за допомогою словника. При цьому

слід розвивати навички користування галузевими термінологічними словниками та словниками скорочень. Читаючи текст, що призначений для розуміння загального змісту, необхідно, не звертаючись до словника, зрозуміти основний зміст прочитаного.

Обидва види читання складаються з таких вмінь :а) здогадуватися про значення незнайомих слів на основі словотворчих ознак і контексту, б) бачити інтернаціональні слова і визначати їхнє значення, в) знаходити знайомі граматичні форми і конструкції та встановлювати їхні еквіваленти в українській мові, г) використовувати ілюстративний матеріал, що міститься в тексті, д) застосовувати знання зі спеціальних , загальноекономічних предметів як основу змістової та мовної догадки.

При роботі над текстом використовуйте вказівки, вміщені в попередніх розділах.

Контрольне завдання 1

Щоб вірно виконати завдання 1, необхідно засвоїти такі розділи курсу:

1. Іменник. Множина. Артиклі та прийменники як показники іменника. Вираз відмінкових відносин в англійській мові за допомогою прийменників та закінчень - s. Іменник у функції означення та його переклад українською мовою.
2. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Конструкції типу the more... the less.
3. Числівники.
4. Займенники – особові, присвійні, питальні, вказівні, неозначені та заперечні.
5. Форма теперішнього (Present), минулого(Past), і майбутнього (Future) часу групи Simple (Indefinite)

дійсного стану(Active Voice) дійсного способу.
Наказовий спосіб та його заперечна форма.

6. Просте поширене речення: прямий порядок слів розповідного та спонукального речення у стверджувальній та заперечній формах. Зворотній порядок слів (інверсія) питального речення. Зворот there is, there are.
7. Основні випадки словотворення.
8. Дійсний та пасивний стан дієслова.

Використайте такий зразок виконання вправ завдання:

Зразок виконання 1 (до впр.1)

Граматична функція закінчення –s

1. Now the scientists
complete studies
of this problem.

Зараз науковці
завершують
дослідження цієї
проблеми

Studies – множина іменника *study* – дослідження.

2. She studies English and French.

Вона вивчає англійську
та французьку мови

Studies - 3-я особа однини дієслова *to study* Present Simple
(вивчати)

3. My friend's son is an engineer.

Син мого друга є
інженером.

У слові *friend's* закінчення
відмінок іменника у однині.

-s вказує на присвійний

4. My friends' sons are students.

Сини моїх друзів є
студентами.

Слово *friends'* – форма присвійного відмінка іменника *a friend* у множині.

Зразок виконання 2 (до впр. II)

Особливості перекладу англійських іменників, які вживаються у функції означення, що стоїть перед означеним словом.

1. He is a specialist in the field of personnel management.	Він є спеціалістом у галузі управління персоналом.
They study at Kyiv-Mohyla Academy.	Вони вчаться у Києво-Могилянській Академії

Зразок виконання 3 (до впр. V)

In 1991 Ukraine became an independent state.	У 1991 році Україна стала незалежною державою
--	---

Became – Past Simple Active від нестандартного дієслова *to become* – становитися.

Виконання завдання 1

1 варіант

I. Перепишіть речення. Визначте за граматичними ознаками, якою частиною мови є слова, що оформлені закінченням –s і яку функцію це закінчення виконує, тобто чи служить, воно:

а) показником 3-ої особи однини дієслова у Present Simple,

б) ознакою множини іменника,

в) показником присвійного відмінка іменника.

Перекладіть речення українською мовою або російською мовами.

1. In the economy based on free enterprise individual owners and managers run their own businesses.
2. About two-fifths of Ukraine's people work in industry, and about a fifth work in agriculture.
3. The nation lacks the modern technology and equipment in its factories and on its farms.

II. Перепишіть речення та перекладіть їх, звертаючи увагу на особливості перекладу означень, що виражені іменником.

1. Huge coal deposits lie in the Donbas, the centre of Ukraine's heavy industry.
2. Ukraine has a well-developed transportation system.
3. A large railroad network connects major cities and industrial centres of the country.

III. Перепишіть речення, що містять різні порівняльні форми, та перекладіть їх.

1. Ukraine contains some of the most polluted landscapes in Eastern Europe.
2. After Chernobyl disaster the environmental situation has become much worse.
3. The Dniester and the Danube are the most polluted bodies of water in the country.

IV. Перепишіть та письмово перекладіть речення, звертаючи увагу на переклад неозначених і заперечних займенників.

1. The sign in the office storeroom read, 'A place for everything and everything in its place'.
2. Everybody will take time to express their opinions.
3. There's nothing I can do for you.
4. I have something to ask you.
5. You may go anywhere you like. You are a grown-up person.

V. Перепишіть речення, визначте у них видо-часові форми дієслів, вкажіть на їхній інфінітив, перекладіть речення.

1. The scientists of Ukraine work on problems the solution of which will influence many aspects of life and human activity.
2. Last year Ukraine imported oil, natural gas, wood products and consumer goods.
3. The results of their scientific work were discussed at the conference.

V. Письмово перекладіть текст українською або російською мовою.

Economic reforms in Ukraine.

Present-day independent Ukraine has a considerable potential to quickly develop its economy.

Ukraine can be divided into three economic areas: Southwestern, Donets-Dnieper and Southern.

The Southwestern economic area has supplies of metals, fuel and wood. The top position is held by the sugar industry. The area produces buses, trams, television sets and cameras.

The Donets-Dnieper economic area has rich mineral deposits. It has major industrial base for heavy industry. The Donets Basin contains plants producing zink, plastics, soda and dyes. The area has the greatest concentration of power stations in Ukraine.

The Southern economic area is close to the sea. Its key sector is shipbuilding. Local factories produce machinery for the power industry, tractors and harvesters. Southern Ukraine is a large

producer of grape wines, canned fruits and vegetables. Crimea has rich recreational resources.

Ukraine has very favourable conditions for the development of agricultural production.

Transport plays a big role in the economy of Ukraine. The railway network has some 22,000 km of track. The ports of Ukraine ensure trade contacts with over 80 countries. The length of navigable rivers in Ukraine is close to 5,000 km. The air transport has become one of the principal means of transportation in Ukraine.

The economic reforms started in the national economy after the proclamation of independence were aimed at the establishment of an open market type structure. Ukraine had to be transformed from planned-centralized to market-controlled economy. It included:

- Incorporating and privatizing enterprises,
- Demonopolizing and restructuring the economy,
- Liberalizing prices and foreign trade activities,
- Denationalizing domestic trade,
- Implementing banking reforms,
- Restructuring the agrarian sector,
- Switching from planned to market economic regulators and
- Simultaneously replacing bureaucratic structures.

Reforms in the sphere of property continue. They aid the development of the non-government sector. Today's industry is unable to satisfy the consumers' wants. They are not integrated into the world process of economic, technological and scientific progress.

The national industries show low standard in processing raw materials. Production equipment is outdated and worn-out. There is unwillingness to accept progressive techniques and lack of innovating initiative.

These and other problems are to be solved in the course of new economic reforms aimed at creating an open, effective market type economy. [4: 30]

VII. Переписати питання і дати на них відповіді англійською мовою.

1. What are the economic areas of Ukraine?
2. What area has rich mineral deposits?
3. What industry holds the top position in the Southwestern economic area?
4. Has Ukraine rich recreational resources?
5. Does Ukraine have favourable conditions for the development of agricultural production?
6. What is the railway network of Ukraine?
7. What do reforms in the sphere of property aid?

VIII. Use the following words to complete the sentences (deposits, industry, economy, power stations, Donets Basin, property, outdated, consumers, areas, market).

1. Present-day Ukraine has a considerable potential to develop its .....
2. Ukraine can be divided into three economic .....
3. Reforms in the sphere of ..... continue.
4. Today's industry is unable to satisfy the ..... ' wants.
5. Production equipment is ..... and worn-out.
6. The reforms aim at creating an open, effective ..... type economy.
7. The Donets-Dnieper economic area has rich mineral .....
8. It has major industrial base for heavy .....
9. The ..... contains plants producing zinc, plastics, soda and dyes.
10. The area has the greatest concentration of ..... in Ukraine.

II варіант

I. Перепишіть речення. Визначте за граматичними ознаками, якою частиною мови є слова, що оформлені закінченням -s - і яку функцію це закінчення виконує, тобто чи служить воно:

а) *показником 3-ої особи дієслова у Present Simple* ;

б) *ознакою множини іменника*;

в) *Показником присвійного відмінка іменника*.

Перекладіть речення українською або російською мовами.

1. Ukraine's heavy industries produce iron and steel and such machines as tractors, machine tools and mining equipment.

2. Ukraine also produces automobiles, trucks, buses, locomotives and railway cars, airplanes and ships.

3. Many of Ukraine's heavy industries are in the Donbas region, near mines that supply raw material.

II. Перепишіть речення і перекладіть їх, звертаючи увагу на особливості перекладу означень, що виражені іменником.

1. Ukraine ranks among the leading countries in the production of sugar beets and wheat.

2. Kyiv and Kharkiv have subway systems.

3. The country's chief service industries include education, scientific research and engineering, health care, transportation and trade.

III. Перепишіть речення, що містять різні порівняльні форми, та перекладіть їх.

1. Eastern Ukraine is slightly colder in winter and warmer in summer than Western Ukraine.

2. Ukraine occupies 42d place in the world as to its territory being larger than any other country in Western Europe.

3. Coal in Ukraine is the most abundant and heavily exploited mineral resources.

IV. Перепишіть та перекладіть речення, звертаючи увагу на переклад неозначених і заперечних займенників.

1. Everything is so expensive these days.
2. Nobody likes being poor.
3. Something is wrong. What is it?
4. Do you go anywhere at weekends?
5. Everyone must be at the conference.

V. Перепишіть такі речення, визначте в них видо-часові форми дієслів, вкажіть їхній інфінітив, перекладіть речення.

1. Service industries employ more than a forth of Ukraine's workers.
2. He will become a president of a big company.
3. Today Ukraine is included in all the world atlases, but in the past there existed maps on which Ukraine was not designated.

VI. Перекладіть письмово такий текст.

Foreign economic activity of Ukraine.

Ukraine has a developed economy with strong industry and agriculture. Ukraine is a major producer of iron and steel, machines, ships, chemical fertilizers, grain, sugar beets, dairy products, meat and wine. In the 1990's Ukraine began changing its economy from one owned and controlled by the government to an economy based on free enterprise. In this kind of economy individual owners and managers run their own businesses.

However, the nation lacks the modern technology and equipment in its factories and on its farms. About two-fifths of Ukraine's people work in industry, and about a fifth work in agriculture. Most other Ukrainians have jobs in such service industries as education and health care.

Ukraine's chief exports are wheat, sugar beets, coal, construction equipment and manufactured goods. Ukraine imports oil, natural gas, wood products, rubber and consumer goods.

Foreign economic activity of Ukraine is developed under internationalization of the world economy, inter-dependence and integration processes in Europe. Ukraine establishes its international economic relations with individual states, economic blocks and international economic organizations.

Ukraine observes the principles of reciprocal benefit, equality and impossibility of economic discrimination, free forms of choice for building international economic relations, the most intensive promotion for the foreign economic activity.

The Law of Ukraine on foreign economic activity states non admission of import and export dumping. Strategy of the foreign economic activity of Ukraine stipulates the cooperation with the leading economic integration groupings. Russia is the major trade partner of Ukraine. Leading partners in the West are the EC countries (the biggest are Germany and Italy) and the USA. China is the most important partner in Asia. Ukraine intends to enlarge the geography and extent of its trade relations.

Ukraine established close relations with the World Bank, which grants credits for radical economic reforms. Ukraine takes part in the World Economic Forum. Thus, Ukraine searches for its position in the international division of labour and at the world market.

Implementation of structural economic reforms, wide-scale privatization, formation of the capital market, improvement of tax policy influence the process of Ukraine's economy integration in the world economic community.

[4: 28]

VII. Переписати питання до тексту і дати на них відповіді англійською мовою.

1. How does foreign economic activity of Ukraine develop?
2. Does Ukraine establish its international economic relations with economic blocks?
3. What economic principles does Ukraine observe?
4. What does the Law of Ukraine on foreign economic activity state?
5. What is the major trade partner of Ukraine?
6. What are the leading trade partners in the West?
7. What is the most important partner in Asia?
8. Does Ukraine intend to enlarge the geography of its trade relations?

VIII. Use the following words to complete the sentences (dumping, geography, benefit, investors, China, internationalization, integration, trade, relations, partners).

1. Foreign economic activity of Ukraine is developed under ..... of the world economy.
2. Ukraine establishes its economic .....with international economic organizations.
3. Ukraine observes the principles of reciprocal .....
4. The Law of Ukraine states non-admission of import and export .....
5. Ukraine stipulates the cooperation with the leading economic ..... groupings.
6. Russia is the major .....partner of Ukraine.
7. Leading trade ..... of Ukraine are Germany, Italy and the USA.
8. .... is the most important partner in Asia.
9. Ukraine intends to enlarge the ..... and extent of its trade relations.
10. The biggest ..... are the USA and Germany.

Контрольне завдання 2

Щоб вірно виконати Завдання 2, необхідно засвоїти розділи курсу англійської мови з обраного підручника:

1. Видо-часові форми дієслова: а) дійсний стан форми Indefinite (Present, Past, Future); форми Perfect (Present, Past, Future); форми Continuous (Present, Past, Future); б) пасивний стан – форми Indefinite (Present, Past, Future); Особливості перекладу пасивних конструкцій.
2. Модальні дієслова: а) що виражають можливість: can (could), may і еквівалент дієслова can – to be able to; б) що виражають повинність: must, його еквіваленти to have to, to be to, should.
3. Прості неособові форми дієслова: Participle I (Present Participle), Participle II (Past Participle) у функціях означення та обставини. Gerund – герундій: прості форми.
4. Означальні та додаткові підрядні речення (сполучникові); підрядні обставинні речення часу й умови.
5. Інтернаціональні слова.

Використайте такі зразки виконання вправ:

Зразок виконання 1 (до впр. 1)

а)The application of Computers had revolutionized mathematics and other sciences.	Застосування комп'ютерів призвело до корінних змін у математиці та інших науках.
--	---

had revolutionized – Past Perfect Active від дієслова *to revolutionize*

б)The new laboratory equipment was	Вчора відправили за новим лабораторним
---------------------------------------	---

Sent for yesterday.

обладнанням.

Was sent for – Past Simple Passive від дієслова *to send*.
Перекладається безособовим зворотом “відправляти за” .

Зразок виконання 2 (до впр. II)

A) The number of new goods coming into the market is overwhelming.

Кількість нових товарів широкого вжитку, що надходять до ринку, дуже велика

Coming – Participle I, означення

Б) When considered the applicants must all documents to the personnel office

При розгляданні кандидатів на посаду, вони повинні представити всі документи у відділ кадрів

(When) considered – Participle II, обставина

С) The documents of the employee are studied by the employer .

Документи службовця вивчаються наймачем.

Studied – Participle II, складова частина видо-часової форми Present Simple Passive від дієслова *to study*.

Виконання завдання 2

I варіант

I. Перепишіть речення; підкресліть у кожному з них дієслово – присудок і визначте його видо-часову форму і

стан. Перекладіть речення. У розділі б) зверніть увагу на переклад пасивних конструкцій.

- а) 1. I had spoken to the boss before the conference began.
2. You won't speak fluent English if you don't study hard.
3. He was standing outside the bank waiting for somebody.
- б) 1. Our catalogues will be printed soon.
2. Hundreds of letters from job seekers are received by large companies every day.
3. Our business was influenced badly by the inflation.

II. Перепишіть речення. Підкресліть Participle I та Participle II і встановіть функції кожного з них, тобто вкажіть, чи воно є означенням або часткою дієслова – присудка або обставиною. Перекладіть речення.

1. Studying advertising materials, our manager found out many interesting things.
2. The system used here is very successful.
3. He is planning a business trip to London..
4. When managing such a big plant the administrator must be very competent.

III. Перепишіть речення, підкресліть у кожному з них модальне дієслово або його еквівалент. Перекладіть речення.

1. Identity badges must be worn by all visitors.
2. The exhibition may be arranged next month.
3. The company staff should be told the news.
4. We couldn't get economy class tickets, so we were traveling business class.
5. The form doesn't have to be signed in the presence of the lawyer.

IV. Прочитайте та письмово перекладіть текст.

Marketing.

Marketing includes all the business activities connected with the movement of goods and services from producers to consumers. Sometimes it is called distribution. On the one hand, marketing is made up of such activities as transporting, storing and selling goods and, on the other hand, a series of decisions you make during the process of moving goods from producer to the user. Marketing operations include product planning, buying, storage, pricing, promotion, selling, credit, trade and marketing research.

The ability to recognize early trends is very important. Producers must know why, where, for what purpose the consumers buy. Market research helps the producer to predict what people will want. And through advertising he attempts to influence the customer to buy. Marketing operations are very expensive. They take up more than the half of the customer's dollar. The trend in the USA has been to increase mass consumption. The construction of good shopping centres has made goods available to consumers. It provided a wide range of merchandize and plenty of parking facilities.

[3: 25]

Active vocabulary:

Marketing	ринок збуту, продаж, маркетинг
Producer	виробник
User	споживач
Distribution	розповсюдження, збут
Transporting	транспортування
Storing	складування, зберігання
product planning	розробка нових продуктів
pricing	калькуляція цін
promotion	сприяння у продажі з допомогою реклами

trade	торгівля
marketing research	вивчення ринку збуту
trend	тенденція, загальний напрямок
to predict	прогнозувати
to influence	впливати

V. Answer the questions in English.

1. What does marketing include?
2. What is distribution?
3. Of what activities is marketing made up?
4. What do marketing operations include?
5. What must producers know?
6. What does market research help to do?
7. What trend has been in the USA?

VI. Use the following words to complete the sentences (predict, influence, promote, market operations, trends, distribution, market research, advertising).

1. One of the aims of market research is to indicate new .....among people.
2. Advertising must ..... influence the consumer.
3. Marketing is often called .....
4. In order to sell a new product a producer has to consider how to ..... it.
5. The goods of the company are not sold well, they must think about .....
6. If you want to produce something new, you should start with .....
7. A producer wants to ..... the new trends and then tries to influence them.
8. .... include product development and pricing among other things.

VII. Put the verbs in brackets into the proper present tense (Present Indefinite, Present Continuous or Present Perfect). Translate the sentences.

1. The vice-president usually (to set) objectives for the staff.
2. Don't disturb me, please, I (to work) with the annual report.
3. This firm often (to advertise) in different newspapers and magazines.
4. We advertised in a special section of the newspaper but we (not to receive) the resumes yet.'
5. We (to evaluate) already the candidates through the interview.
6. We (to look for) a specialist suitable for the position at the present moment.
7. He (to send) just his resume and the letter of interest.
8. They (to fire) the manager. He was not suitable for the position.
9. You have to wait a little. He (to consult) with the executive.
10. "Why you (can, not to go) to the theatre with me now?"-
"Well, you see, I (not to finish) my work yet.

VIII. Перепишіть речення, перекладіть їх англійською мовою.

1. Маркетинг включає дії, що пов'язані з просуванням товарів від виробника до споживача.
2. Маркетинг включає транспортування, зберігання, рекламу, калькуляцію цін та продаж.
3. Вивчення ринку допомагає прогнозувати загальні напрями попиту.
4. Реклама є важливим елементом торгівлі.
5. Ви одержите всю необхідну інформацію під час рекламної кампанії.
6. Прогнозувати тенденції на ринку дуже важливо.

II варіант

I. Перепишіть речення, підкресліть у кожному з них дієслово – присудок і визначте його видо-часову форму і стан. Перекладіть речення українською або російською мовою. У розділі б) зверніть увагу на переклад конструкцій у пасивному стані.

а) 1. She won't pass her exams if she doesn't study hard enough.

2. They have accepted our offer.

3. Scientists will probably have learnt to control the weather by 2025.

б) 1. The order couldn't be cancelled because they had already sent it.

2. The delivery will be delayed for approximately five days.

3. Success is achieved through hard work, excellent preparation and a sense of responsibility.

II. Перепишіть речення, підкресліть Participle I, Participle II та встановіть функції кожного з них, тобто вкажіть, чи є воно означенням, обставиною чи часткою дієслова - присудка. Перекладіть речення.

1. It was the first signed contract between a Ukrainian firm and an American company.

2. Last week the secretary sent you the letter showing the prices of the product.

3. Not knowing the main principles of the agreement, the director refused to sign it.

4. As the prices were reduced, we managed to sell more goods.

III. Перепишіть речення, підкресліть у кожному з них модальне дієслово або його еквівалент. Перекладіть речення.

1. All the travel expenses for the training course must be paid by employers.
2. The decision had to be made in due time.
3. If a firm assumes obligations, they have to be fulfilled.
4. The quality of service of our firm should be guaranteed.
5. This transaction can lead to concluding a contract.

IV. Прочитайте та письмово перекладіть текст.

Contract

In foreign trade transactions a contract is drawn up to give legal expression to the intentions of the partners and to guarantee that the obligations contained in the contract will be fulfilled. According to the purpose and contents contracts can cover: goods, services, licenses, patents, technology and know-how. Here is an example of an export contract:

Contract N...

Ukrexport, Kiev, herein after referred to as the Seller and British Manganese Ltd., London, herein after referred to as the buyer, hereby agree as follows:

1. The Seller has sold and the buyer has bought manganese of Ukraine origin on FOB terms from one of the Black Sea ports at the Seller's option. The grades, price and quantity are as stated below:

Trade	Quantity in metric tons	Price per metric ton in US dollars	Time of delivery
...	...	...	On 2-3 lots within second and third quarters of

			2008 starting in the first half of January ...
--	--	--	--

The price for the goods is understood to be per metric ton, packing included, FOB one of the Ukraine's Black Sea ports. The quantity is understood to be up to 5% more or less at the Seller's option.

2. Within five days after the receipt of the seller's notification by cable that the goods are ready for shipment, the Buyer shall open by cable with the Ukrainian Bank for Foreign Trade, Kyiv, an irrevocable, confirmed and divisible Letter of Credit in favour of the Seller for the full value of the goods plus 5% to cover the option. The Letter of Credit is to be valid for 90 days, with the right of extension, if required, by the Seller. The payment for the goods is to be made in US dollars for 100% (hundred per cent) of the invoice value of manganese on presentation to the Ukrainian Bank for Foreign Trade, Kyiv, of the following documents: Invoice in 3 copies; Seller's Certificate of Weight; Set of Bills of Lading.

In the event of devaluation of the US dollars on or before the date of payment under the present Contract both parties have the right to renegotiate the price of the goods.

Signatures...

[3: 63]

Пояснення до тексту:

Transaction

угода

To draw up a contract

складати контракт

To conclude a contract

укласти угоду

To sign a contract	підписати контракт
Intentions	наміри
Partner	партнер
To guarantee	гарантувати
Obligations	зобов'язання
Service	служба, послуги
License	ліцензія
Patent	патент
Technology	технологія
Know-how	ноу –хау, технологія виробництва
Seller	продавець
Buyer	покупець
Grade	сорт
Option	вибір, право вибору, варіант, опція
Metric ton	метрична тонна
Delivery	поставка
Packing	упаковка
Receipt	отримання, одержання
Notification	повідомлення
To confirm	підтвердити
Divisible	ділимий
Irrevocable	безвідкличний
Invoice	рахунок, розрахунок
Invoice value	рахунок - фактура
Delivery FOB port	постачання за умов FOB порт
Herein after referred to as	той, що далі іменується
Hereby agreed as follows	домовилися про таке
Manganese	марганець
The quantity is understood	кількість марганцю збільшується або зменшується
To be up 5% more or less	на 5% (ніж у контракті)

Lot	партія (доставка товарів)
The Buyer shall open	дієслово shall у офіційних документах означає повинність
Devaluation	девальвація
Certificate of Weight	свідоцтво про вагу
Letter of Credit	акредитив
Bill of loading (B/L)	коносамент (транспортна накладка)

V. Перепишіть питання до тексту та дайте на них відповіді англійською мовою

1. What is the purpose of drawing up contracts in foreign trade?
2. What can different contracts cover?
3. What has the Seller sold and the Buyer bought?
4. How is the price on the goods understood?
5. Where shall the Buyer open his Letter of Credit?
6. How is the payment for the goods to be made?
7. What is to be made in the event of devaluation of the US dollar?
8. In what case were the Buyers suppose to extend the Letter of Credit?

VI. Перепишіть речення, дайте вірну видо-часову форму дієслів, що взяті у дужки. Підкресліть дієслова. Перекладіть речення.

1. You will be able to see the machines if you (to come) to our plant.
2. I am looking forward to our meeting and if you (to have) any questions, please, do not hesitate to contact us.
3. We are not sure if the repairs (to complete) in two weeks.
4. If you (to approve) the model we shall conclude a contract.

5. Please let us know if you (to be) able to make a draft contract next week.
6. We do not know if the result of the talks (to be) encouraging.
7. They will send the Contract for signature if all the matters (to analyze) during the negotiations.

VII. Перепишіть речення. Поставте потрібні прийменники у місцях пропуску. Підкресліть їх. Перекладіть речення.

1. According... the contract payment is to be made ... a Letter ... Credit opened ... full value ... the goods.
2. The Sellers advised us that the goods were ready ... shipment.
3. The Buyer made presentation ... the following documents.
4. The Sellers has the right to extend the period ... validity ... Letter ... Credit.
5. The payment ... the goods is to be made ... US dollars ... full value ... goods ... presentation ... the Bank ... foreign Trade ... Ukraine, Kiev.
6. ... the event ... devaluation ... the US dollar both parties have the right to renegotiate the price ... the goods.

VIII. Перепишіть речення. Перекладіть їх англійською мовою.

1. У зовнішній торгівлі укладається багато контрактів.
2. Контракти укладаються , щоб дати юридичне обґрунтування намірам партнерів.
3. Контракт гарантує, що зобов'язання продавця і покупця будуть виконані.
4. Акредитив відкривається у банку.
5. Контракти можуть охоплювати товари, послуги, ліцензії, патенти, технологію, ноу – хау.
6. Поставка товарів буде проводитися 2-3 партіями, починаючи з кінця цього місяця.

Перелік рекомендованої літератури

1. Шевелева С.А., Стогов В.Е., Основы экономики и бизнеса: Учеб. Пособие по английскому языку. – М.: Культура и спорт, ЮНИТИ, 1996. – 296с.
2. Верба Г.В., Верба Л.Г. Довідник з граматики англ. мови: - К.: Освіта, 1994.
3. Карпусь И.А. Английский деловой язык: Учеб.пособие.-6-е изд., стереотип.- К.:МАУП, 2003.- 224с.
4. Полупан В.Л., Полупан А.П., Махова В.В. Ukraine. A cultural reader.-Х.: Издательская группа «Академия», 2001.-188с.
5. Курашвили Е.И., Михалкова Е.С., Англ.язык для технических вузов. – М.: Высшая школа, 1991. – 412с.
6. Томас Р.,Мокайтис. Бизнес – курс англ. языка. – Ростов – на – Дону: Феникс, 1996. – 320с.
7. Ванда Ститт – Годэс. Деловой английский – быстро. – Ростов - на - Дону: Феникс, 1996. – 576с.